

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jan Fischer:

Kvalitativní výzkum motivací a sociálního zázemí osob odsouzených za rasově orientovanou trestnou činnost

FHS UK Praha 2009

Bakalářská práce se věnuje tématu, které je aktuální, o rasově motivovaných trestných činech slyšíme v poslední době z médií velmi často. Je tedy přínosné přemýšlet spolu s autorem o hlubších kořenech a psychologických souvislostech dané problematiky. Nicméně je třeba zdůraznit, že se jedná o téma velmi obtížné na uchopení a zkoumání. Bylo by zajímavé vědět, jaká byla autorova osobní motivace při výběru takového tématu.

Práce, poměrně rozsáhlá (155 stran + přílohy) je rozdělena na teoretickou část (47 stran) a více než dvakrát tak delší a praktickou část (108 stran).

Teoretická část je dále členěna na několik dalších kapitol, kde se autor věnuje nejprve vymezení pojmů rasa, rasismus, historii rasismu, dále zmiňuje problematiku hate-crimes a věnuje se i tématu osobnosti pachatele motivované trestné činnosti a uvádí i některé typologie pachatelů. Očekávali bychom zde teoretické kapitoly věnované tématům: „motivace“ a „sociální zázemí“, ale ty jsou zařazeny až v praktické části (str. 55-58). Bylo by přehlednější a vhodnější zařadit je sem a v praktické části na ně pak odkazovat. Celkově je však teoretická část uspořádána přehledně a srozumitelně, autor prokázal schopnost pracovat s odbornou literaturou.

Praktická část popisuje kvalitativní studii, kterou autor prováděl v rámci pěti vězeňských zařízení v České republice. Výzkumný vzorek tvoří 5 osob odsouzených za rasově motivovanou trestnou činnost. Autor s nimi provedl rozhovory s cílem zmapovat motivaci a sociální zázemí těchto osob. Projekt je na jednu stranu velmi odvážný, vzhledem k tomu, že se jednalo o první kontakt autora s vězeňským prostředím. Autor se však snažil konzultovat metodologické i výzkumné problémy s odborníky a podařilo se mu získat některá zajímavá a podnětná data. Cíle práce a zvolená metodologie je poměrně přehledně a srozumitelně popsána v úvodu praktické části. Je však velká škoda, že nás autor zahlučuje prepisy jednotlivých rozhovorů v rámci textu praktické části, ty rozhodně patří do přílohy a práci by ulehčilo a zpřehlednilo, kdyby zde byly použity pouze analýzy jednotlivých rozhovorů. Navíc by se tím vyrovnal rozsah teoretické a praktické části. Dále zde úplně chybí

naprosto stěžejní kapitola „diskuse“, kde by autor kriticky zhodnotil získaná data a diskutoval i úskalí takto prováděné kvalitativní studie. Myslím, že by stálo za to nastínit možná rizika zkreslení studie alespoň v průběhu obhajoby. Dále autor uvádí, že mu bylo ze strany jednoho respondenta nabídnuto tykání (str. 59, str. 104 – rozhovor č.3) a on ho přijal. Připadá mi to velmi napadnutelné z hlediska validity získaných dat a svým způsobem neprofesionální. Jedná se o jasné překročení hranic a je otázkou, jak si dokázal autor i jinak udržet jistý odstup a nadhled při vyhodnocování dat. I toto by mělo být předmětem kapitoly diskuse.

I přes uvedené výtky však předloženou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou 2. Výsledek je možné změnit dle průběhu obhajoby.

Ve Vlašimi 8. června 2011

PhDr. Markéta Habermannová, Ph.D.